

Occasionalia W-179.
potissimum carmina
vol. I. fasc. 19. ~~179.~~

Centuria annulariorum singulorum.

Urg. W-179.

TEMPLUM HONORIS ET VIRTUTIS HISPANICO-AUSTRIACUM, PIETATIS, JUSTITIAE, FORTITUDINIS, PRUDENTIAE, CLEMENTIAE, TEMPERANTIAE, ILLUSTRISSIMUM; Serenissimo, Potentissimo, Invictissimo PRINCIPI ac DOMINO, DOMINO **CAROLOSEXTO**

Electo Romanorum Imperatori Semper Augusto;
REGI Germaniae, Castiliae, Arragoniae, Legionis, Navarræ,
Neapolis, Utriusque Siciliae, Hierosolymæ,

Hungariae, Bohemiae, Dalmatiae, Croatiae, Slavoniae,
Granadæ, Toleti, Valentia, Galicia, Majoricarum, Hilpalis,
Sardiniae, Cordubæ, Corfica, Murcia, Gienensis, Algarbia, Algezira, Gibraltaris,
Infularum Canariae, Indiarum, Terra Firme, Mexici, Oceani, &c.

ARCHIDUCI AUSTRIÆ,

DUCI Burgundie, Lotharingie, Brabantie, Stirie, Carinthia, Carniolie, Mediolani
Limbii, Geldriæ, Wurtembergiæ, Calabriae, Superioris & Inferioris Silezie, &c.
PRINCIPI Svevia, Cataloniae, Asturie, Transylvaniae, &c.

LANDGEBAVIO ALSATIAE;

MARCHIONI Burgaviae, Moraviae, Superiori & Inferiori Lusatia, &c.
Principali Dignitate COMITI Habsburgi, Flandriæ, Tyrolis, Görzie, Artelie, Burgundie,
PALATINO Hanoviae, Pfirdia, Kuburgi, Namurii, Rosillionis, Ceritanis, &c.
DYNASTÆ Vinidorum Marchie, Portunaviae, Bittage, Molina, Salina, Mechlini, &c.

PIO, JUSTO, FORTI, FELICI;
VICTORI & TRIUMPHATORI GLORIOSISSIMO,
PATRI PATRIA CLEMENTISSIMO;

Quam juxta Tenorem AUREÆ BULLÆ, à Carolo IV. promulgata,
à Celsissimo Potentissimo Collegio Electorali,

unanimi Confusu CÆSAR eligeretur Francofurti,

Die XII. Octobr. M DCC XI. ibique Die XXIII. Decembr. M DCC XI.

quo illustriore, in Orbe Romano, & ANNUN, & DIEM, Sol Romanus non adspexit ullum,
CORONA Imperiali inauguaretur solenisima POMPA;

sublimiori & subtiliori extrellum, conferuatumque, Eloquentia Romane Charaktere, nimurum :

Epigraphicæ, Metricæ, Heresiæ, Elegaciæ, Jambiæ, Trochæciæ, Anaglogicæ, Philologicæ, Epigrammaticæ, Anagrammaticæ, Arithmetice, Calculificæ,
Analogicæ, Polylogicæ, Chronologicæ, Acrostichicæ, Polytopæ, Palindromicæ, Stereometricæ, Cubicæ, Conicæ, Cylicæ, Cylindricæ, Hexagonalicæ, Tetragonalicæ,

Trigonometricæ, Pyramidicæ, Opicæ, Pratadicæ, Prospicæ, Onomasticæ, Enthymaticæ, Enigmatæ, Hexaphilicæ, Prognosticæ, &c.

adhibitus passim Observationibus Historicis, Mathematicis, Ethicis, Politicis, Physicis, Medicis, Juridicis, Theologicis;

addita quoque anaerophaeleosi, Prospicæ, Choro Muclarum & Nymphaarum, nec non Coronide curiosissima;

CELSISSIMO POTENTISSIMO que COLLEGIO ELECTORALI

devotissimo animi cultu humillime dico & dedico,

Votoque devoto PROSPERRIMA FAUSTISSIMAque devotissimi votet & optat;

Se, Studiaque sua Mariana, in Laudem Imperii Romani, & Salutem Rep. Literaria, liberaliter suscepere,

submississime offerit & commendat

ANDREAS GOEPELIUS,
ISENACO - THURINGUS,

Theol. & Jur. Cand. Med. Doct. & Poët. Laur. Caesar.

Anno, quo

Hispanie rex CARL, CÆSAR, VI Consipre PHILIPP,

Imperi excellit LaVrea, oVausque Viger.

FRANC OFURTI ad Monum, IMPENSIS AUTORIS. Anno reparate Salutis M DCC XI.

DEDICATIO. ELECTORALIS. METRICA.
humillimè. inscripta. dicata. et. sacra.

* * *

Eminentissimis. Serenissimis. Potentissimis.
S. R. IMPERII. ELECTORIBUS.

* * * * *

MAGNI. ELECTORES!

Præcelso. Stemmate. creti.

Heroës. Fortes. Divum. Genus. Inlyta. Terræ.
Progenies. nostræ Generosa. Lumina. Gentis.

Imperi Fulcræ. ac. fidissima. Pectora. Pacis.

VOS. Veterum. quos. jam. commendant. magna. Parentum.

Nomina. &. exsoluti. Hellania. ad. Aethera. Virtus.

Inlyta. qui. mox. sanctæ. Pietatis. amore.

Insigni. numero. jucunda. Theatru. repleta.

Divorum. Proles!

Mariana. mea. acta. Minerva.
Lauriferos. ardet. Parnassi. scandere. colles.

Ardua. sit. via. non. metuit. spectata. labores.

Virtus. Virtutis. via. tenditur. invia. nulla.

Heic. doceo. CAROLUS. Iudum. Virtutis amari.

Virtutes. colere. invitas. quis. inn. ad. Altra.

CÆSAR. sic. flamus. gloriosam. degere. vitam.

Quippe. ELECTORES. Phœbeja. Sidera. lucent.

Sereni. Proceros. Mecanatesque. colendi.

Præfides. Imperii. Reverendi. culmine. Mystra.

Principes. Excelſi. Patriæ. quoque. Lumina. Magna.

In. quibus. Virtus. Muſe. Prudentia. certant.

Accipite. hoc. TEMPLUM. faciles. &. fronte. serena.

Indulgete. precor. veniam. ac. ignoscite. blande.

Audenti. VOBIS. Opus. hoc. inscribere. Sacrum.

Et. TEMPLI. Fronti. præfigere. NOMINA. VESTRA.

Respicitote. Animo. blando. Vultuque. benigno.

Et. Linguis. Animisque. favete. audacibus. aulis.

Major. sic. cedet. præfenti. Gratia. TEMPLO.

Sic. mea. Præfido. sub. Veftro. Muſa. quietet.

Et. plaudet. tantis. felix. TUTORIBUS. Author.

Interea. Pater. Omnipotens. Rerumque. Creator.

Æternus. Deus. &. cœli. terræque. Monarcha.

Qui. Re. Humanæ. Divino. Namine. torquet.

In. cuius. Dextra. sunt. splendida. Scæpta. Regenum.

Ex. adyto. sacro. VOS. Majestate. Verendi.

Nominis. incolumes. &. salvos. sospitet. usque.

Confiliis. adit. magnis. &. Vota. fecundet.

Curia. Templa. Scholæ. tranquilla. in. Pace. triumphant.

Veftris. nunc. Summus. Summi. Moderator. Olympi.

Adspire. factis. Veftrisque. laboribus. adit.

Vivere. VOS. jubeat. longævæ. tempora. vitæ.

Nominis. ur. maneat. Sedes. fixa. alma. perennis.

Hæc. est. Summa. pii. DEUS. o. DEUS. adnue. Voti.

VESTRARUM. EMINENTIARUM. atque. SERENITATUM. POTENTISSIMARUM.

humillimu. devotissimusque. Serva.

ANDREAS. GOEPELIUS.

Ifenaco. Thuringus.

AD.

HISPANICO-AUSTRIACUM.

* * *

CABALA ARITHMETICO-CHRONOLOGICO-METRICA,

Portis Tempri Hispanico-Austriacis, in Inauguratione Carolina, publicè & solenniter adfixa.

Cujus Numeri Cabalisticci Minores jam currentem *INAUGURATIONIS* indicant Annum M DCC XI.
Ejus vero Calculi Cabalisticci Major isti continet Numeros, que numerantur *SEPTIMANA*; à Nativitate Christi, usque ad finem anni currentis. Hę Septimana, cum *Etatis Carolina* multiplicata, efficiunt *Numerum Diversum*, ab Orbe condito usque ad inaugurationem Carolinam. Numeri Cabalisticci Minores, multiplicati cum *Etatis Patis LEOPOLDI*, gloriöfissima *Aemaria*, reddunt Numerum Horarum *ETATIS CAROLINE*. En Cabalan Arithmetico-Chronologica dignissimam!

49	84	45	58	131	55
Nunc.	CAROLUS.	Cæsar.	Radii.	Virtutis.	Avitæ.
78	44	49	60	116	62
Completer.	REX.	Meritis.	Orbis.	Utrasque.	Domos.
70	84	105	57	59	99
Excelst.	Austriac.	Stirpis.	Star.	Gloria.	Victrix.
94	89	50	80	78	
Cæsaribus.	Multis.	Laus.	Repetita.	Tulit.	

* * *

ACROMESOSTICIS ARITHMETICO-CABALISTICO-CUBICO-PALINDROMA,
ad Parietes TEMPLI HISPANICO-AUSTRIACI intiores, jubilatorii Apella penicilli, graphite adscripti, & Peſeſtanti, ad prepe-
tua Inaugurationis Memoria, curiosè commendata. Radix Cubica continuo in voce CAROLUS; cuius Quadratum inventum
in 35. Litteris Cabalisticis Initiationis, NOMEN CAROLINUM exhibens. Tota Acromesosticha complectitur, in Numeris
Cabalisticis Minoribus, Annum ab Orbe Condito currentem 5600. His Numeris, multiplicati cum *Etatis Augustissima Matri*, THE-
RESIA, Imperatrix Gloriöfissima, contineat Horas *ETATIS CAROLINÆ*. En Acromesostichis Cabalisticis-Cubicis ratificatum!

Concurrent.	Cives.	CAROLUM.	Cingendo.	Coronis
Aliger.	Accipitres.	Avidos.	Adfixit.	Achilles
Restituens.	Requiem.	Romano.	Robore.	Regni
Orent.	Obirent.	Ornent.	Operentur.	Onusti
Literulæ.	Lepido.	Lætentur.	Lumine.	Legum
Umbones.	Unclos.	Ubertas.	Umbret.	Ubivis
Surgit.	Subjictio.	Sævos.	Subſtrato.	Superbos

* * *

ORACULUM HISPANICO-AUSTRIACUM,

ANAGNOSTICO-POLYLOGICO-CHRONOLOGICO-CANCERINO-METRICUM:

Cujus Numeri Romani denotant *ANNUM*, memoria dignissimum, quo nimirum CAROLUS V. IMPERATOR ROMANUS,
FRANCISCUS I. REGEM GALLARUM, fuso filigriano ad Pascuum Galorum exercitum, invenit vieti, cœpi, atque inimicavit.
NB. Utique, & Hexameter, & Pentameri, potest, sicut asinorum ad fons, ita & fons ad insitum, non sine cura speculacione
atque meditatione, legi & relegi. Literæ, Syllabi, Vocibusq; salvi; salvo quoque Quantitas Poëtica, exceptis viceulis. Legi, non
egi. Ejusdem Terragonum Rhomboidem exhibet *ARAM HISPANICO-AUSTRIACAM*, duplicitate, quæ ferendam Legem, la-
pra prædictarum, inadquisit legendi & relegandi, tamen admittit Variations & Mutationes, quæ sunt HORÆ, aliis Oris Condito, usque ad Di-
cam XII. Octobris (quo facta erit *IMPERATOR ELECTUS Augustissimi CAROLI*) Anno currenti M DCC XI. En *Oraculum*,
CAROLINUM Hispanico-Austriacum, mirabiliter retrogradum!

I AXE VENIS, ET NON SIDIIS; NON TE SINTE: VERA!
II. DE REGE LEGE; NON EGE: LEGE REDI!

INTERPRETATIO ORACULI METRICA,

ad meliorem sensu interiori atque priori expressionem, simplicissime concepta, & ad maiorem *LUDVIS NOMINISQUE CARO-*
LINI illustrationem, cum Eruditis, num Seculi prefessis, cum furi, officiosissime communicata, omniisque Poſſeris commendata.

Ave venis, CÆSAR, REX, DUX Illustris! Aveto!

Non sidiis, HEROS! sed peritas semper in armis;

TE sine nil quidquam egregii perficiimus unquam.

Vixa nunc Gallos! FELIX ROMANUS ACHILLES!

I! de Rege LOVIS lege D' OR vel millia mille!

Nullus ege rebus! Circumstet Copia Rerum!

Legi redi PACIS! Legem præscribe Tyranno!

* * *

TRIAS

* * * TRIAS EMBLEMATICA, CYCLICO-CABALISTICO-METRICA,

describit Fortunam & Gloriam FAMILIE AUSTRIACE. Numeri Cabalisticci Minores, quibus compendiis
gravis, Typis describi, non curavimus, continent Annum INAUGURATIONIS CAROLINAE
M DCC XI. Temporis brevitate exclusi, tres Icones Emblematicas arefcupendi, ademta fuit facultas.

NB. Hec tria Emblema Cabalistica efficiunt tres Circulos, quorum Extremus est Annus à Christo nato 1711. illeum vero
Diameter est Numerus Cabalisticus 527, qui continetur in voce VIVAT. Trigonum ergo laetum complectatur Annus Austriae,
de quo supra. Hi tres Circuli repreffentant Triplum Hispano-Austriacum carissimum.

EMBLEMA PRIMUM HISPANICO-AUSTRIACUM.

CEDRUS, cuius summum fert Astra; cum Lemmate: INTER SIDERA CAPUT.

Grande geris, CÆSAR, REX, DUX! pro Culmine Munus;

Altraque, seu CEDRUS, vertice celsa feris.

TU Patriam magnam facis, & TE Patria magni:

Quod par, quodque potes, PATRIA, Tuque facis.

EMBLEMA SECUNDUM.

AQUILA, in altissima Rupe; cum Lemmate: SEMPER INCOLIT ALTA.

Incolit excelsa Rupes JOVIS Aiger; altis

ima Solique oculis suspiciti atque Sali:

Hac cerendis acit CAROLUS est preditus Äquus;

Imperii, ex aquo, summa, vel ima, notat.

EMBLEMA TERTIUM.

LEO, sius defendens custodiensque Scymnos; cum Lemmate: CUSTODIT & VINCIT.

Quadupedum Leo, Rex, animoso robore pugnat,

Pro Scymnis, proque his ultima fata subit;

Pro Patria pugnare, Decus; defendere Crux,

Fas est; atque bonum, vincere quisque malos.

* * * TRIAS CABALISTICA, TRIGONOMETRICO-CHRONOLOGICO-PROGRAMMATICA,

describit STATUS S.R. IMPERII PRIMARIOS, qui, in Inauguratione Carolina, summam testantur LXX.
titiam. In Numeris Cabalisticis Majoriis comprehenduntur Annus praefens reparatus Salutis M DCC XI.

Hec tres Cabala, in formam Trianguli conjunctae, reddunt Trigonum equalitatis, cujus qualiter Linea continet Annum à Na-
tivitate Christi 1711. His Numeri triplicatus facit Summam 5133, addito Perpendiculo, h. e. Numero Cabalisticus 527, que
est in voce VIVAT, emergit Annus ab Ordine condito 1660. En Triadon Cabalisticam Trigonometricam!

IMPERATORI ROMANO.

444	368	228	181	490
CAROLUS MAGNUS. REGNAT. VINCIT. TRIUMPHAT.				

S. R. IMPERII ELECTORIBUS.

353	358	49	369	132	450
PRINCIPES. ELECTORES. IN. QUIETE. FELICES. GUBERNANT.					

S. R. IMPERII PRINCIPIBUS.

302	105	353	202	37	24	166	274	248
DUCES. ET. PRINCIPES. IMPERII. LEGE. FIDE. AMORE. TIMORE. REGANT.								

* * * ENIGMA CAROLINUM, HISPANICO-AUSTRIACUM,

continet, in Numeris Romanis, Annum à Nato Christo M DCC XI.

Cujus Numerus 1540. superior, cum inferior 166. multiplicatus,

indicit Numerum HORARUM, à Reformatione CAROLI V. usque ad Electionem

Inaugurationis CAROLI SEXTI, Imperatoris Augustissimi.

En Enigma curiosissimum!

PRIMVS erat QVIntVs; qVI tertIVs, orDIne seXtVs;
sCeptra resgnaVt, Io! prlor; Io! Alter vnlc.

* * * LECTORI CANDIDO.

Plura quidem Poetica & Mathematica exhibere Artificia, haud sane fuisse difficile, nec forte inutile; sed, quia modus vel habem-
dat, obſtrahendus Numerus, Pandus, & Mercurius, finem hac vice imponimus; cetera in poterum, servias inter STATUS EUROPE-
OS Pacis, referantur. Rubricis Testimoniis est TEMPLUM PACIS, &c.

Hoc METHODUS forendi & deendi EPIGRAPHICA à Orismon difficit Brudito; debimus, sicut omnibus aliis TRACTA-TI-
BITS, cum teliferundis, cum frusta ferundis (quoniam præcipiunt sunt.) Arcana Physica. (z.) Arcana Politica. (g.) Memoria Histori-
rica. (s.) Memoria Geographica publicatum in lucem, DIAS, in omnini Scholis, CENTURIALIS Inscriptionum Philologiarum, Medicina-
rum, Juridicarum, atque Theologiarum. Vale, LECTOR CANDIDE! & Scutis Laboribusque rogois fate!

TEM-

TEMPLUM HONORIS & VIRTUTIS

EXSTRUCTURO idem evenit GOEPELIO,

quod fulgentissimum inuentibus Macrocosmi Solis, Principem Mundi ac Monarcham,
dum, nimia spectantibus Splendoris claritate, Oculorum acies perfringitur:

Ita quoque, nimo Reum Verborum pondera GOEPELII austus & conatus debilitatur;

AUGUSTISSIMAM MAJESTATEM, CELSITUDINEM, INDOLEM ac VIRTUTEM
tenuissimo Eloquenzia Romanu[m] Charactere exaratur:

Ingenii namque Acies bebesit, Stylos titubat, Verba & Reula refuguntur;
objelta repellit inquietum Venenato, concutit animum Argumentis difficultas, deterret Cesarea & Regia Majestas;

Mentem Virtutis confundit iniquitas Siblinensis, solidus perfringit infilarum Laudam Claritas.

Hinc non obstantibus obstaculis,

NOMEN, LAUDEM, HONOREM, GLORIAM, FAMAMque CAROLINAM,
humilissima mea devotissima Mu[a]la Maria,

in ATHEN[ae], quod e[st] Iesu[m] a me novissime extrahit, MARIANO,

quo in loco Basilicae Mariam, DIVAE MARIE, Virgini Despatre, dicata & sacra,

(de cuius DISCIPLINA atque METHODO, anno jam currente, integrum in lucem edidi Tractatum)
p[ro]prio auctu, ac felici placitu, omine & nomine non vano,

pro viribus, ad coelestia fert Sidera.

Sin autem Caelum minus potest TANTARUM MOMENTA BERUM tractare & square MARIANA:
MARIANA tamen devotissima, nisi spero & confido, non disperget PIETAS,

CÆSAR! digne COLI. PRINCIPES finillime SOLI!

Austriaci Pupilli SOLI, me sacerere NOLI,

Quæ vel ad Africam POLI TE fert, ignoscito MOLI,

Ingenii PROLI, qua jam fertis Tibi SOLI.

* * *

TEMPLUM h[ab]et extrusio Augustum, DIVO PRINCIPI, & Augustissimo Heroi, SACRUM
HISPANICO - AUSTRIACUM, AUSTRIACO, GERMANICUM, GERMANICO - ROMANUM;

Templum mole exiguum & eximium;

Exiguum, si recipias Architectum; si CÆSAREM, Eximium.

Templum Honoris & Virtutis Carolinum;

non quidem illud antiquissimum Romanum, sed novissimum Hispanico - Austriacum,
ex Columnis, Pietatis, Justitiae, Fortitudinis, Prudentiae, Clementiae, Temperantiae que

Auguſtissimum atque Illuſtrissimum;

Progenita Divorum Throno SAPIENTIA, Domum, sibi magnificam struxura,

Septem Columnas, Eternitatis Marmore, præcisas, in septuaginta Sæc. crexit Monumentum;

Nos verò numerum sequunt SENARIUM CAROLI SEXTI, SEX eximus Columnas;

qua & nostris sufficiunt Officia, & Meritis satisfaciente Austriacis.

Templa autem dicari DIVIS, non est exolutum;

Id à NINO didicat antiqua PRIMÆVORUM PATRUM Superstitiosa Prospria;

à JANO vero, religioso Deorum Cultore & Faatore, venus Aborigineum Antiquitas.

Hunc Diu[is] Deabusque pasim erecta & extrusæ sunt Tempia & Altaria:

Themidi & Astarte, à Thebienfbo in Boetia;

in Macedonia Memofyni, Soli ad Eridanum, Thei ad Oceanum;

Ibsi Templum posuerunt Marragyrta, Rhea Corybantes.

Jano vero, primo Latinorum Regi, Templum dedicavit Romulus;

Tosi Inventori Hercules, Statori seu Feretio, in Capitolio, Romani Triumphantores;

Micio Numa Pomplius, Latiali Tarquinii Priscus, Capitulum Tarquinii Superbus;

Ultori Agrippa, Cufodi Dominicianus, Olympio Urbs Elis in Arcadia,

Sic

TEMPLUM HONORIS & VIRTUTIS

Sic quoque JUNONI *Lucina ac Promuba* Templum Servius dicavit Tullius,

JUNONI Sororis Horatius, *Régine Camillus*;

Februate, Sopha, Juza, Caprina, Interdice, Domiduce, Vericordia, Uoxie, Opigena, Vetricis, Genitrix Roma & Italia;
Paphis, Coidie, Cyborea, Africe, Acidalia, Idalis, Salaminie, Libitina, Libitina GRÆCIA;

Tuilia, Sigae, Hippone, Bubone, Melone, Feronia, Colline, Kurina, Satine, Vallone, Germania, Gallia, Hispania.

MAJESTATIS CAROLINÆ subiectissimus Ego infimusque Servus

Templum Nominis, Laudis, Honoris, Gloriæque Carolinæ Splendidissimum,

Virtutum excelsissimarum Decoribus adornatum,

devotis votis devote ergo & exfruo;

idque, pro mea Tenuitate, CAROLO, IMPERATORI AUGUSTISSIMO, humillimè dico, atque dedico.

TE enim, Augustissime IMPERATOR! Sopites inter Germaniz DIVOS,

TE, inquam, non minus, quam vetus Roma JOVEM,

CAROLUM SEXTUM,

Patria Patrem, Propugnatorem, Tutorem, Conservatorem Maximum,
universa veneratur, & venerabitur, Germania, Hispania, Italia, Hungaria, Bohemia;

universa admiratur, & admirabitur, Europa, Asia, Africa, America.

TEMPLUM ergo exfruo AUGUSTUM,

non quidem è Marmore Carylio, vel Saxo Tybarino;

neque ex Aere Corinbio, neque pretiosa Auri Argentio Minera;

non, inquam, ex Regno Minerali, sed Minerali, viliori famè Charactere, rudique Minerva.

Templum exfruo IMPERATORIARUM LAUDUM ac VIRTUTUM Excelsissimum

CAROLI PI, FELICIS, VICTORIS & TRIUMPHATORIS GLORIOSISSIMI,
qui, DEO dux, VIRTUTE diræctrix, FORTUNA comite, POPULO complaudente,
non paucæ, in Europa & America, Regorum inventi Diademata,

nihil simile, nil similis gerens; in fæfigio, citra fægium;

Pietatis, Justitiae, Fortitudinis, Prudentiae, Clementiae atque Temperantiae Titulo insignis.

Quapropter in tanta Virtutum Excelsissimarum copia,

non Dominum ac Familiam Austriacam, sed Virtutem atque Majestatem Carolinam,
non Genius ac Prosaepiam Herorum Austriacorum, sed Decus & Nomus Carolinum,

non quidem plumbi doribus alesini, sed propriæ Encœmis, Elogiis, & Laudibus,
imparibus lice verbis & epithetis, fulcipo exornandum.

Neque enim memoraturus sum MAJORES CAROLI Augustissimi Gloriosissimos:

RUDOLPHUM I. Hapsburgicum, Restauratorem Germania, & Conducentem domum Austriacæ,

Neque illustratus MAXIMILIANUM I. Audorem Conjunctionis Austriaca, Burgundica & Belgica.

Neque PHILIPPUM I. Caroli V. & Ferdinandi I. Patrem, Felicissimum Architellum Potentie Hispanica.

Neque laudibus celebratorum CAROLUM V. in Triumphis & Victoriae, plus ultra, h.e. ad Sidera tendentem.

Neque effarsum elegio FERDINANDUM I. Jüstite & Equisitari acerrimum Propugnatorum.

Neque exornabo FERDINANDUM II. Preavrum, qui spem locavis suam in Divina Providentia.

Neque prædicabo FERDINANDUM III. Acum, Pientie & Justitia insignem.

Neque extollam LEOPOLDUM I. Patrem, invictæ Pietatis & Virtutis, Consilii & Indulgentie, Imperatorem.

Neque evanham JOSEPHUM I. Fratrem, Amoris & Timoris titule Inclytissimum Cæsarem.

Quorum Herorum Austriacorum omnium & Laudem & Famam, omnis colet, & admirabitur, Posterioritas;

quim Illorum & Bello, & Pace, Res, præclaræ fortiterque gestæ,

in Amplissimo Äternitatis Thæatro Gloriam fint nachi sempiternam.

Laudibus, Elogiis, Encomiis, & Thalia celebraturus sum CAROLUM, Imperatorem & Regem Augustissimum.

COLUMNA I. PIETAS.

FORTUNATAM prædicto GERMANIAM,

quæ ex STIRPE protulit ASTRALAC CAROLUM, IMPERATOREM Augustissimum,

qua rautum suo complexa Genua Herorum atque Principem;

non Alumnum aque Filium, sed OPTIMUM PATRÆ NUTRITOREM ac PARENTEM,

SUMMI Divina NUMINIS Providentia, magni, constituit, nostra eventu, insigne tempora,

quorum expectatione Augustum anni Heros suppedivit Regimen:

Summi namque Regis Principisque fortis, in excelsissima quæque & tendere, & sufficere.

Sic CAROLO Austriaco immensa vis Ingenii à beneficia tributa est Natura,

atque superæcta Vulgi intelligentia Sublimitas, vix penetranda Sapientibus.

Neque enim, vigente incunis Adolescentie flore,

Orion, magnis divinitus Mentibus ignotum, malum Elys corrupit Indolem;

neque languida Corpora Voluptas Animi Robur emolilit exsili;

nec virilem, ante amos, Fortitudinem blanda Mortalium perfriget indulgentia;

sed exercito, tum Minervæ, tum quoque Marsiæ, aliusque Studi, tanto Princeps dignissime,

quibus tam Corporis, quam Animi, roboravit vires,

Austriaco Hispanicus præfuit Victorii, & Germanicis Trophœis & Elogijs;

Firmi.

HISPANICO - AUSTRIACUM.

futurosque suos magno mensuravit auctu Triumphos.

Firmitas namque salutis que corporis, dignitas Oris, robus Membrorum, & virilis habitudo, magnum in Adolescentia ostendebat Heroem atque Principem. At, quoniam recentissimas illas Qualitates CAROLUS CUM multis obtinebat Heribus communes, tales duntaxat hoc loco celebranda ac laudanda veniunt Virtutes, quae Laudem Gloriarique CAROLO perpereret propria;

quas inter, eminebat omnis Virtus Fundamentum, ac Vite Cynosura, PIETAS.

De Pietate Divus ita differit Ambrozes:

Pietas amica est Parentibus, genita Deo, & utilis Hominibus;

Iustorum est tribunal, egenorum portu, & flagitiorum misericordia, peccatorum indulgentia.

Pietatem igitur constitutio Epigrammatum mei Marianum felicissimum auspicium;

qua est Fundamentum Carolinum Virtutum unicum & solidum.

Quis ignorat, quisve dubitat,

Pietatem esse divinam Politie & Statu Publici imaginem?

JACOBUS I. Magna Britaniz Rex Sapientissimus, in Inflacione Regia, in hac erupit verba: Quemadmodum indignus omni est Imperio judicandu, qui nescit cobilibre Paffones:

ita neque dignus quicquam est confundu, qui Gentem gubernat Christianam, Pietatis & Religionis expers. Experiencia discimus Magistris, freno scilicet equum, navemque regi gubernaculo;

Nam, si Deum Principes adorant, omnes Deum adorant; si Deo illi serviant, cuncti Deo serviant; Contra, Deum si contumelia adficiunt, universi Deum contumelia adficiunt.

Fieri namque nulli potest ratione, ut alios producatur arbor fructus, quam qui fructu sunt conformes. Laude quidem digna sunt PRINCIPES, in victu sobrii, in sumtu moderati;

confervanda Patri studio, in servanda Foederibus fideliter, in administranda Justitia & iustitia;

hoc tamen unicum summam meritoribz reprehensionem, si fini in colendo Deo negligentes.

Lycurgus, Rex Spartanorum inclytissimus, inter ceteras, hanc quoque tulit Legem:

Nenim, a Princeps non posse, sibi esto, accipere beneficia.

Quidquid, innuens, ab hominibus, non Deo, proficitur bonorum, id est minime fructuosum.

Tanta in Imperiis atque Rebus publicis vis est Pietatis & Religionis.

ur, illi sine, omnia, quibus Humanitate facturam actiones, fluxa sint, & mutila.

Quid, queso, potest esse plium, quod non plium?

Diligere Pietatem, Justitia est; diligere Iustitiam, Pietas.

Vana sunt Iudicia, inania Praetoria, impieque Curiae, absente Pietate.

Multa quidem multi de vera jaconte PIETATE & VIRTUTE, pietatis partier expertes, & virtutis sed vana est jacontia, dum est PIETAS in ore, Impietas in corde;

Non sanè procacitate Lingua fortes elununt vice!

De Pietate dicere, aut scribere, est facile; sed facere & prestatre, est difficile.

Quapropter ita vivendum, ut quilibet Virtus sit Exemplum, & Pietatis documentum!

PIETAS igitur est firmissimum Regnum & Rerum Eudem:

Unde sanctis PLATONIS SANCTIONIBUS est cautum,

Ne quisquam ad Imperii iudicatur admittatur Gubernacula, qui non existimat Piam.

Quin imo, Sacra etiam Scriptura adjuvante, Religio & Pietas

primus est Imperii ornatus, & scopus, & proventus.

In id ergo potissimum Principes incumbant, idque in primis diligenter studeant,

huc omnes cogitationes unice maximeque dirigant,

ut Pietate & Religione suum firmem exornentque animum,

cultaque, tam interno, quam externo, individuum Pietate venerantur Trinitatem:

Hac enim ratione suos adducunt fiditos ad Pietatem & Virtutem,

quod Adalum insituerit Caesarum, veluti quandam Pietatis Scholam.

Omitto TIBERIUM II. sub JUSTINO II. excubitorum comitem,

qui, obsummam, quam coluit, Pietatem, a JUSTINO, declaratus est Imperii Successor.

Hac si ratione Imperium terrarum frenant Principes, Reges & Monarchae,

hic in terris, SUMMI NUMINIS existunt Vicari & Fili;

sincero Pietatis ardore ac amore inflammati & succensi.

CAROLUS IMPERATOR AUGUSTISSIMUS

fincero ardore ac amore vera & infusa Pietatis est ita inflammatu & succensis,

ut una Pietatis & Religionis cura, cetera amoverit, aut postponuerit, Negotia,

& confitas semper, Suique similes, ubique permanenter Piissimus.

Quis ignorat, qua erga Deum mente CAROLUS ac inuenire se ferierat?

qua LEOPOLDUM Patrem, & AUGUSTAM Matrem, coluerit CAROLUS Pietate?

TEMPLUM HONORIS & VIRTUTIS

qua Fratrem Augustissimum, Serenissimas Sororem, & Augustam Conjugem, dilexerit Virtute?
 quo Ille animo Regnorum Gubernacula direxerit, Jusframque omnibus, ex aequo, administraverit
 Pietate CAROLUS Triumnum conciliat J EHO V A M, Pietate Religionem colit Christianam;
 Pietate foveat Sociorum Fœderis, & Foederatorum servat Amicitiam;
 Pietatis est Gynofera Negotiorum; & Actionum Carolinarum Regula est Pietas.
 Neautem, in immenso Pieratis campo, audacis licentiusque evager,
 uti olim inductrius quidam Pictor, quod penicillo exprimit posse, desperabat, atro obumbravit velo!
 ita Ego singula Carolinae Pietatis Specimina, omni sublimiora laude & encomio,
 religioso humilime venero silentio.

COLUMNÆ II. JUSTITIA

Quid dicam de CAROLI Justitia?
 quia de merito dicitur & scribitur:

Est Pietas basis una, Thronum quae firmat & ornat;
 Adiecte Justitiam, & toto nil clarius orbe est.

Divus hanc in rem Crysostomus:

Nec Pietas sine Justitia est, nec sine Pietate Justitia;

in eo, fin Bonitate non habet Aquitas, nec sine Aquitate Bonitas;

Aequitas, sine Bonitate, sevita eis & Justitia, sine Pietate, crudelitatis;

HOMERUS, qui magnitudine operis, & fulgori carminis, solus adpellari meruit Poem,

Justitia declaratur excellentiam, statuit, Reges Alenos effe Iovis;

non quidem Naturæ, qui sunt prædicti, ratione; sed, propter officium, quod administrant, Justitia;

PLATO, Divinus ille & incomparabilis Philosophus Gentilis;

Magnus, dicit, effe dominus, ut, quem valde fragiles & imberiles fin Mortales, gubernarentur Justitia.
 In Legibus, Ægyptiis à Prometheolatis, inter alias, hanc quoque esse, perhibent Annales:

Principes armis non gestante Justitia.

Regis & Principis, Aequitatem ac Justitiam amantis, AUGUSTUM efficiunt:

Bonum defendere communem, innocentum suscipere Patricium, salutem procurare ciuium;

Sablae rigorantes, corrigentes, iuvare orphantos, benefacere pauperibus,

cercere avaros, deprimerre superbos, honore virtuoso.

Quando igitur Justitia Praefecti, non ex Conscientia Disfiancie, sed interventu Pretri, constituantur in Rep. maxima, in Curis & Praetoriis, oririunt Virtus, & committuntur enormia Flagitia;

gravissime quoque incununtur Exploraciones, & Executions subditorum intolerabiles.

Non sane, in Rep. bene constituta, constituenda sive Publica Officia,
 per Casus Obligatos, i.e. Gentilium & Dativium; sed Relatos, i.e. Nominativum & Vocativum. De quibus alias.

JUSTINIAN US Imperator, DEO & JUSTITIA, inquit, nil existimat magis.

Ideoque qui farta recta defiderat Regnorum & Principatum Regimina,
 eorumque incolatimatum, tranquillitatem ac sahitum, in serua Posterioriter, cupit derivatam,

illuc certam opemtum Justitiae designare sedem, ad Eiusque omnia dirigere audiuimus.

Unde PHILIPUS, Macedonum Rex, ALEXANDRIM Pater,

Mulieri cuidam, uixi filii diceret, petenti, non vacare filii, respondens,

vituperi & responsi, a Muliere, acceptile, fertur:

Ergo ne Rex quidem es dicendus, si filiorum uata, adiungitare misera Justitiam.

Justitia vero, definita Tribonianio, est constant & perpetua voluntas, sicutus Cuique tribuendi.

At haec Justitia definitio, mox quidem iudicio, est injusta ac insipida:

Et enim Justitia non uolumus theoreta, sed actus proactius & praticus suum Cuique tribuendi.

Hic tribuendi modus est vel Geometricus, vel Arithmeticus, in omnibus negotiis.

Proprio Geometrico obseruator in Justitia Distributiva, que Grotio vocatur Atributrix;

Proprio Arithmetico obseruator in Justitia Commutativa; que alios dicitur Explerix.

Quanta est difference, inter nadas Volumentem, & Actum proactuum!

Ita non dicuntur, qui tantum volunttribuunt Justitiam, sed qui actuatribuunt Justitiam,

Quantum est discordia inter Habitum & Actum!

Utinam id expedenter I CRI & Polici, qui ad Clavum fident Imperii, & Gubernacula Judicii!

Si est Justitia in Summis Dicasteriis, tantum non effici Justitia, in Praetoriis, Curis, Subcelliis,

Imperatoriis, Regibus, Principiisque competit, suis in Regis & Provinciis, ita dispense Dicasteria & Subcellia,

ut omnibus & singulis, ex aequo, cum Geometrico, tum quoque Atributice, administretur Justitia,

Justitia autem est universalia, vel Particularis:

De Particulari Justitia jam aliquid monuimus, de Universali non nihil hec monobimus.

Justitia Universalis est complexus omnium Virtutum.

Hoc est Virtus Divina & Heroica, qua humanam superat Naturam;

a qua, ex fonte, Regia exorta est Potestas;

qua

à qua, eis indice, exiliere Principes & Proceres;
qua prima Nobilitatis Togae, & Sagae, data sunt Principia.
Qui Justitia Universalis antiquitus fuit clarissimum praestantia, si factus est Divinus,
inque numerum immortalium relatus est Duxum.

Nullam igitur Virtutem Laudem est, constat, Linda Justitia, illustriorem;
quod reliqua Virtutes omnes nullam habent laudem, neque ullam obtinent commendationem,

si non sunt perpetuo cum Justitia conjunctæ;

Justitia vero, à reliquis Virtutibus pectinata, suam semper retinet dignitatem & splendorem.
Ex quo intelligitur, nullam esse viam, Justitia via, ad amplissimam Laudem, certioriem;
nullum esse medium, ad sequendam augendamque Hororum, efficacius & melius.

Redeamus ad CAROLUM IMPERATOREM & Regem Augustissimum:

Quam exquisitissima illa Justitia sit administrator, justissima testans equissimam facia.

Tanta namque cura Coigne Suum tribuit Monarcha,
ut Religionis superius, Pientie inferos, Clementia subditos, Libertatis indigos,
Benevolentia, Veritate & Candore, universos furtu denerves.

O exquisissima Pietatis comes Justitia!

Per te vigeret Iniquitas, exultat Iniquitas, regnat Tranquillitas.

○ Justitia Tribunal excellissimum, CAROLE IMPERATORI O angustissimum Pietatis Diaconatum!

Tu Religionis & Pietatis ARA, Confisi Oracula, Prudentis Delubrum,

Tu Fortitudinis Sedes, Temperantiae Domus, Manufacturis Sacrorum,

Tu omnia Moderations aquae Medicoratis Templum,

Tu Virtutum omnium Theatrum ex vocando.

○ felicissimum Imperium Romanum, tanto Imperatore dignissimum!

O beatissimum Germaniam, tanto Rege & Principe dignissimum!

○ felicissimum Imperatore, Regem, & Principem, tanto Imperio Régno dignissimum!

Opere potissimum GERMANIA! ut tunc restaurares Autorem;

desiderare contumeliam, ut tunc illustrarexis Principes;

expetere ab aliis injuriis, ut ab omnibus tanto honoraris Imperatore;

uelle permicem acriterum, ut CAROLUS, Justitia Inclitissimus, maiorem ageret Triumphum,

qui Author tibi est, & Pares, & Conditor Semper Augustissimus.

En CAROLUM AUSTRIACUM Justissimum, Exquisitissimum, Piissimum?

COLUMNA III. FORTITUDO.

Monumenta tanta dum colligo Justitia Carolina,

Carolina meis oberrant oculis Heros innumera pene Symbola Fortitudinis,

Dives hac de Virtute Augustissima.

Hec est vera Fortitudo, que sola Virtutum defensio ornamenta, cestodique Justissimum;

que pugnat adversus voluptes, passiones & libidines,

invicta ad labores, fortis ad pericula.

Hec fugit avaritiam, tanquam laben, omnem que effeminat Virtutem.

Divina ille Plato, veneranda quem Antiquissimi Philosopherum appellavit Deum,

principium maximumque Principis confisteret duobus, statuit. Officium:

LEGIBUS & ARMIS.

Legibus quidem, ut in officio contineantur Boni, a Rep. arcantur Malorum;

necon non condigni adficiunt honoribus premiisque bene Meriti;

Armis vero, ut tum Civitas & Patria, tum universa omnina Salas & Tranquillitas,

ab hostiis, cum externorum, cum internorum, defendatur injuria.

Omnibus hinc manifestum est Politicus.

Justitia Fortitudinem, con altera Rep. Columnam, in Principe esse conjungendam:

Quis enim fortis judicatur Princeps, qui non deprehenditur Justissimus?

qui censetur justus, qui non est fortissimus?

Hac de causa LEO I. Imperator, quum omnia non ignoraret momenta Reipublicæ,

in excellenti poita Regis, aut Principis, imagine;

enam, inter alia, esse velbat, & operabat Principem,

qui, debita in Causa, pia arque justus, magnis in Negotiis confans & aspidina, in duris ardentiisque foris & egestate;

qui, si periculum praeforibus, conficeret invictus & magnanimum;

qui, si aliquid fortiter agendum, se ostenderet indistinctum;

qui, si quid operandum, proutu babet et consilium;

qui, si quid operandum, expedita uitece celebrante.

Talia dicit, & ecce, debet Princeps, ad exemplum Juli Caesaris, fortissimi Herois,

qui in foro suis iustus, & si Tranquillo credimus) labores ultra fidem patiens;

qui in agmine nemunquam equo, sepius anteversus pedibus,

& quidam, quod magis est mirandum, capite detecto, foveol effet, fove imber.

TEMPLUM HONORIS & VIRTUTIS

*Quid dicemus de CAROLO, Imperatore Augustissimo?
Iustitia is vincit Leonem Imperatorem, Fortitudine ALEXANDRUM M. Laboris patientia Celsus fortissimum.*

Tot sunt Fortitudinis in CAROLO Insignia, fortibus ad imitationem posita;

tot bellicis Virtutis Tabulae, ad admirationem Mortalium adixx;

tot Laudum Vexilla, ad sempiternam glorian pendentia;

tot Magnanimitatis Simulacra, ad immortalitatis Templum tendentia;

tot Heroice Virtutis Symbola, adamantino Eternitatis stylo anotata;

tot invictissimi Roboris Trophae, omni immortalitate ac eternitate dignissima!

Annales, & Historiarum Monuments, vix loquuntur similia.

Quid, obfcre, ad eternam posteritatis memoriam praeflantur? quid sublimius? quid dignius?

quam medias inter acies, harum strenuum, invictum ac interrum,

Virtus & Ignavia uniuersa cuiusque fortis se probare arbitrat;

nunc dextrum, nunc levum Coram fortiori defendere;

nunc festinante fugientibus infilare, nunc furentibus confanter resistere;

acies pugnativa dispergit prudenter resistere, ordinatas ad hostes acriter inducere;

voce ac manu singulis adesse, universi confuso prodeesse;

bohem denique prifigare, subiungere, & evrtere?

Quid, inquam, rebus ita gestis, ad eternam posteritatis memoriam, praeflantius, sublimius, & dignius?

Miratur & stupescit Europa, nihil tam potest, tamque munatum, quod Regia non cesserit Virtuti,

Veram igitur CAROLUS, noster Imperator, sectatur Fortitudinem;

quoniam non solum pugna trahit Arma, Bellumque gerit justum,

sed & justum erga viarios captosque adhibet temperiem.

Noster non ignorat Heros, magna in Fortuna, nihil esse rectum, nihil occulum & absconditum;

ideoque se domi, seu Pace, talen facit, qualiter se foris, seu Bello, exhibet Mortalibus.

Et enim nil in Virtute fictum, in Oculis mil falax;

in Corporis mil alperum, mil in Animo superbum.

Nec enim, quod multi, simulata, sed veram, amat Fortitudinem.

Neque vero ipse tantum amat & exercet Fortitudinem; sed & diligit Praefectos bellicos fortissimos;

qui inter hodie tria excellunt Lumen Herorum splendissima.

I. EUGENIUS, Princeps Sabaudicus, Vir, avitus paternisque Virtutibus simillimus,

cunctis, & Sagis, & Toga, dextris secuti sui eminentissimum;

magnitudine copiacionum, celebrante bellandi, & periculorum patientia, Heros illusfrissimus.

II. MARLEBORGIUS, Dux Anglicus, ab Anglia ANNA, Magna Britanniae Regina, delegatus Heros,

Vir, animo super humanam Naturam, & Fidei, exultans, inter arma & fidae veritatis;

in preliis, ad Molam ac Danubium, fortissimus atque felicissimus.

III. STAHERENBORGUS, Comes Germanicus, Dux in Bellis Hispanici fortissime,

qui, aut Corpus periculus, aut Animam exercuit laboribus, parent Regi, ad majora in dies vocanti;

Eaque confusa, Europa salutaria, magno promovens ardore.

Predictos tres Heroes Europae non immerto, confusus, comparando tribus quondam Herobius Romanus:

Cajio Julio Cesari, Cajio Octavio Augusto, & Scipioni Africano,

proper armorum gloriam, & Heroici ingenii excellentiam.

Cesar, Octavianus & Scipio, tum in Sago, tum in Toga, Pretoriensi, ita se gessere in Imperio,

Principi ut Romanam amarent Remp. & Rep. Romana tantum tantum non adoraret Principes.

Rarisimum profecto Annalium exemplum, ubi vel Iuli omnium submissa factis faciunt obsequia;

vel omnibus Unius in Republica placet gubernatio!

Nec vero, aliam ob caufam, Romani vitam Principibus preabant longevisimam,

quam quod, finito confechoque bello, in Rep. conferarent Pacem, civibusque redderent Salutem.

Quid beatu, quidve fortunari, ita habeat Rep. quod bellis est oppressa & adficit?

Atame n parvus Pax Bello, Bellumque justum judicatur causa optimae dulcisissimeque Pacis.

Optimus Trajana optime dicere solebat: *Julium bellum, subiecta pace, iuriis.*

Bellorum quidem magna fuit incommoda, pericula & dama, quorum recententur plurima;

Debellare & subiungare Regna, possidere Tempa, ambiisse Scholar, necare fuxus utriusque homines,

populare Regiones, despoliare Iubas, aquar solo Arces, flagrare flamina & fontes,

depredari infantes, expilare pauperes, locupletare Tyrannos, confirmare improbus,

distrabere amicos, excitare sediciofios, innumeros creare viduas & orphanos, &c.

Quorum nihil feri, sine maximo Jussit & Pietatis detimento, potest in Republica:

Non nulla tamen ex periculo nascuntur bello commoda, quorum sunt praecipua:

LIBERTAS & RELIGIO.

Platonis non displicet emunctio nisi Hominibus sapientissimum illud Apophthegmat:

Non decet, nos esse nimios, in laudandis cupidoctibus Pacem; aut immodicos, in vituperandis gerentibus Bellum.

Trajanus Imperator, inter alia, memoratu digna, hoc statut verissimum Nostra:

Pacis tempore serotissimi, in bello, solent esse parvidissimi.

Plurima quidem Negotia Civilia, vel eloquentia praefantia, vel industria conatu, vel aduentationis studio,
vel etiam pecunia largitionisque interventu, conficiuntur quandoque felicissima.

At bellicia Negotia, non verborum frēpītū, sed in cruento hostiū adgrefīa, sunt fortiter expedienda.

Non sene, aut *Tullius*, aut *Hortensius*, aut *Demosthenes*, aut *Iofratus*, aut ullus Oratorum alias,
in glorioſissimi, Dicitur *EUGENIO* & *MARLEBORUGIO* Fortissimi, Prælīs Gallico-Bavariis,
ad Schellenbergum & Hochfladiū, (quibus & *Ego* non sine periculo interfui,) crenatissime gelū & transalpī,
Exercitib[us]que Bavarensi & Gallorū, ad intermissionem, viālū & deletiū,

Viēctoriam & Lauream Togas fuisse reportaturas;

Ubi enim plurimum verborum, ibi minimum est plerumque animorum.

Redeamus ad CAROLUM Fortissimum:

CAROLUS Romanorum Imperator, & Carolorum Amulator,
omnes vincit, & noscitur, & prætorii Seculi, Heros, quibus, sua magnitudine, inducturus est caliginem.

Tantum enim Carolina potest Virtus, tantum Fortitudo Ejus Heroica,
tantum quoque valet armis sufficiat Prudentia, tantum Indoles Castissima Augusta,
ut hostibus longe lateque suis gravissimum incutiat terrorem.

O maximum H[ab]ent! O invictissimum Imperatorem!

qui Europa adficit sublevandæ novus exsift, refilitque, Atlas.
Tantam Europe tempestatem, ab Immortalis Nominis, fuisse, exxitimo, immissam,
non minus ad amplificandam CAROLI Fortunam ac Potentiam,
quam ad Ejus illustrandam Laudem atque Gloriam.

COLUMNA IV. PRUDENTIA.

CAROLI ad Semet jā vocat me PRUDENTIA.

Prudens Imperator est Divinum Donum, admirandum ac ineffabilem Beneficium.

Conficit autem vera Imperatoris Prudentia atque Sapientia, in sequentibus Articulis:

I. CHRISTIANO in Deum Officio. II. Imperator erga Subditos Officio.

Ratione Offici CHRISTIANI, talibus in primis Disciplinis, futurus est imbuendus Imperator,
quaad veram Veri Dei perdicandū cognitionem, Sicut Ipus contemplacionem,

Duplici huic Scientiæ, duplici quoque nomine, Prudens est obstrictus Imperator:

(a) quod Homo est creatus, ad Imaginem Aeterni ac Initii Dei, confitit atque prediuit,
(a) Corpore materiali, terrestri atque corruptibili, quod, mediante Somni prolifico, oritur e terra,
& post separationem Anima e Corpore, reverterit in terram.

(b) Vita, seu Anima Scientia, & materiali & mortali, qua virginem habet ex Spiritu altero;

Hæc est illa Homini pars, que spiritus mediastinus Naturæ albus, Vitalitus atque Animatus, Adfectibus obnoxia,
& parentibus, per Traducere, Hominitibus, ut Beatis, naturaliter ingenua.

(c) Anima Intelligentiæ, immateriali, immortali & incorruptibili, seu Spiritu Rationali,
qui est à Deo, & habitat rotu in tuto Corpo, & Deus Microcosmi.

Hic duas habet Facultates seu Potencias, Intellectum & Voluntatem, que dirigunt Humanas Actiones;
quarum fundamentum est Liberum Arbitrium, non Fatum quoddam Stoicum.

(z) quod est Imperator Semi-quasi Deus, DEI in terra VICARIUS, Tribunalis iudicis Divino,
alilias præsidens Dominus mortalibus, à Deo furoregatus.

Tanto ergo magis, gratissima animi significatione, DEO Imperator referat acceptum,
quanto in sublimiori Dignitate Gradum, & Majestate Calmum, præ ceteris, sublatus & elevatus.

Hinc Gradus Eminentia non imminuit atrocitatem delictorum, nec peccandi promovet licenciam;
sed, majorem in modum, gravitatem auget peccatorum:

nam, quo celior perfornarum eximifatur Dignitas, eo gravior delictorum est atrocitas.

Respectu Imperioris Offici, omni in Negotiis, Prudens Imperator servare debet Equitatem & Justitiam,
quod duobus potest modis in instituti, dum Imperator recte vult defungi Munere:

(a) Salutares Leges, Inflatae, Mandata & Edita prudenter sunt ferenda & condenda;
eaque, debita iustitia ratione, Executioni firmitate demandanda.

(b) Imperatoris Vita viva est debet Virtutis & Pictoris Schola, Gymnasium, Academia:
nam ad Principis Exemplar omnes se effingunt & efformant subditi, Juxta illud Claudiani:

Totus componitur Orbis

Regis ad Exemplar; nec sic infelicere Senſus

Humanos Edita valent, ut Vita Regensis.

Leges vero, que sunt iusta Regula Iustitiae, & rectum Testimonium bone Conscientie, condit Imperatoria Majestatis,
Universales, in Imperio, una cum Statibus Imperii, ad Imperii Salutem;

Particulares, iure Superioritatis Territorialis, prout omnes Status in Imperio.

Fereant autem Leges verantur circa Negotia futura, non proteria; non rara, sed frequenter;
ex quo complectuntur Possibilitas naturaliter, & Posibilis moraliter.

Hæc Legum promulgatio cunctos obstringit Subditos, etiam impios, tam ad Scientiam, quam ad Obedientiam,
directe in Foro Soli; & per consequentiam, in Foro Conscientiam, seu Poli.

Humana etenim non liberatur Conscientia, nisi Delinquens, sine dolo, Poenam se subjecerit Legi promulgatae,
qua est aut Nullitate, aut alia, vel cum, vel sine Nullitate altera definita.

TEMPLUM HONORIS & VIRTUTIS

In his, quæ diximus, vero confitit Imperator Prudentia atque Sapientia!
 De Prudentia atque Sapientia ita prudentissimus sapientissimusque Romanorum Seneca:
 Si Prudentiam amplectaris, ubique idem, Tibique similis, crux, prout rerum aetemporum exigvaritas.
 Si Prudens esse cupis, proficie futura, & que possunt contingere, mo prepono anno;
 nibil rabi fabrum sit, nibil improvviso, nibilque violentam.

Prudens namque Animus tribus dispensat temporibus, omnes vita actiones & negotia;
 (1) ordinando presentia, (2) providendo futura, (3) recordando præterita.

CICERO, imprudentissimus Prudentia. Oeconomicus, fuitus addit calculum;
 In Prudentia, inquit, duas sunt probabiles attendenda, eaque, ante omnia, menti fridile infingenda:
 (a) Ne incognita habeas pro cognitis, inque teneat ad futuras, multo minus incognita perficias.
 (b) Ut futura fideliter proficias, eaque prudenter animo proponas.

Hæc Regulas Prudentie, ut & superiora omnia, prudentissime custodit, obseruatque CAROLUS,
 qui Prudentiam atque Sapientiam estimat & judicat, inseparabile Del beneficium.

Hanc ob causam, DAVID, SALOMONI REGI, a DEO, hanc precarus est Virtutem:
 benignissimam de tibi Deus, inquiens, Prudentiam atque Intellectionem,
 ut regere possis Israëlem, & JEHOVAE servare & custodire Legem.

Divina hac Virtute, ac augusto Munere, plenisime instruimus esse CAROLUM,
 Germanum, tenuitatem universa, & omnis testimonium perhibet Hispania.

Aliorum CAROLUS infaniam súa corrigit Prudentia;
 aliorum ferociam sua mitigat Humanitate ac Clementia;
 aliorum temeritatem ac audaciam Ejus regunt Confidit, Instituta, & Praecepta;
 aliorum libidines Ejus frenat Continentia.

Pudet Principes ambitionis & superbia, ubi cernunt Humilitatem CAROLI;
 puder crudelitatis & tyrannidatis, quando CAROLI conspicunt Clementiam;
 puder formulacionis & mendacii, si animadvertere sinceritatem ac Veracitatem CAROLI.

Militum ille suorum timorem emendat Fortitudine, desidium corrigit Industria,
 illorum luxuriam suorū collit Temperantia, impatiensitate illorum sua frenat Tolentia.

Nostrer ita Imperator, in Toga Sagaque, prudenter moderatur fidibus & militis,
 ut, quum Fortissimus quisque illi Manum, Sapientissime teneatur commendare Mitem,

Bellum pariter, & Pacem, administraret, tam auxilio, quam consilio.

Non ignorat Indictyfusimus Prudentissimusque Princeps,

Regno ac Imperio certissimam immixtæ ruinam ac interitum,
 ubi in Capite, tanquam Regi Imperiique Arce, fana deficit Prudentia.

Opes, Arces, Exercitus, & Claves, inanis exanguiaque sunt, & adpellantur Corpora,

Venit, Arteris, & Nervis, cunctisque Visceribus & Inserviis deficiuntur,

si Nobilissima, Princeps Humanarum Actionum, deficitur Prudentia.

Tanta, in CAROLO, reliquarum omnium Virtutum dux & moderatrix, est Prudentia,

ut, illa dux, regat & gubernet, domi forsique, omnia Negotia.

Quemadmodum augusta excelli Animi Provisio, sùi cetera Regininis, plenisime cognoscit:

Ministrorum ita indolem suorum, ejusdemque indolis virtutes atque vita, plenisime perficit,
 atque præcedendas elatioribus degenerandi occasione felicissime admittit.

ne non, in obsequiorum promittidine, rectoris Animi laicitatem clementissime dirigit.

Nequeid efficit, quod vulgaria & humilia Ingenia,

qua, quidquid, vel culpa aliorum, vel securitate contingit impiorum, fatus tribuunt Stoicorum Fato.

Nec vividos CAROLUS ingentesque Ingeniorum Spiritus in servilem deprimit ignaviam,
 nec vegetam confiolorum fantorum promittitudinem pervertit in stuporem;

sed alit, nutrit, excollitque ingenuos Ingeniorum animos.

Dignis attollere præmis eminentem, gessit, indolem; non contundere, præsumit, tenuem achumilem,

Hic of Divinæ ille, & humanæ supra fortè evenetus, Heroicus Charakter,

quem in Cajo JULIO, quem in Octavio AUGUSTO, deprehendum fagacia Ingenua,

Prudentiam Heroicam, Divinamque Indolem, CAROLUS, ex quadam quasi cœlo, Heroicarum Memoriis,

mortalibus præber intuendam & conficiendam;

mea quart Modestia, & objecta Veneratio, humillime confiderat,

non vero, pro Objecti Dignitate & Sublimitate, Orbi Literato, officiose manifestat:

Tantæ enim Heroice Prudentie celebrande & depradicande mea non sufficit Tenuitas;

quoniam immensa est, & summa, Caroline Prudentie Sublimitas & Dignitas.

Prudentia servit Carolinæ, Natura Aritique beneficio, magniarum Rerum capax & promissima Memoria,

quam ille Studijs, in primis Liberalibus, ac deinde Historiarum Lectionibus,

tum ipsa quoque Rerum Expertitia, variorumque Eventuum roboravit recordatione.

Accedit felicissimum Ingenium, & acutissimum Judicium,

quod Regiarum, h.e. excelsissimarum, Rerum, quarum meminist, Copiam,

tanquam praegustatum ore cibum, ab idonea excipit Memoria;

et easque Res, præclaræ feliciterque gestas, ad maturitatem quasi, percoctas & digestas,

velut

HISPANICO - AUSTRIACUM.

velut succum atque sanguinem , universo Corpori Politico , subministrat per Venas & Arterias .
Per hanc Circulationem Sanguinis Politici , & aliis , & vegetas Virtutum moderatrix , Prudentia .

Carolina singulare addo speciem Prudentiae :

Sacris in Conciliis , Comitiis , Dictasteriis , Praetoriis , Curis , & Castris ,
quaꝝ aur Vite Sanctiss commendat , aut Estatu Gynoiss , aut Personarum Dignitat ,
illorum haud iustus anſculat Sapientiam , Prudentiam , Consilium ;

nec minus , in Re difficult , dubiaque Caſibus obnoſta ,

nil quidquam violenti , ne quidquam impervisi , noster adgreditur Monarcha ,
nisi Diuino ante Favore , Auxilioq p̄ implorato ,

Affionibusq ſatis , & Negotiis Heroicis , ad Legem , ac Virtutem Gynoiss , ritè ponderat .

Innumerā quidem effera Caroline Prudentia Monumenta & Miracula ;
ſed illa , que integrā defiderant Volumina , noſtrā excludit Pagin anguſtia .

COLUMNA V. CLEMENTIA.

Ad Carolinam nunc accedo Humanitatem , Benignitatem , & Clementiam .

Qua de ita Seneca , Philosopher :

Nullum ornamentum , Principis ſatiſgo , Clementia , eſt inimicus & pulchritus ;

nec nullum , Clementia , ex omnibus , magis Principem decet & delebet ,

Hæc Virtus , in quodcumque Principis pervererit Palatio , illud felix preſtat . & tranquillum ;

Sed in Regio quo rarioſ Palatio , eo habetur mirabilior .

Titus Imperator interrogatus , urum premio Bonos , an pena Malos adſcribit , Clementi conveniret Principi :
Sicut homini , inquit , dextram funſtrumque brachium , ex equo , habetur naturale : ita Principi , & premium , & pena ,

verum tamen , ut dextra , quam leva , in negotiis , utinam frequenter :

ſi Principi , Remuneratio potius , quam Cafigatione , deceleriorari .

Princeps , Clementia illuftris , ex animo averſatur illud Quinquaginta Neronis , Tyranni Romanorum atrocissimi ,
timulque inanem ilam ſpeciem Clementie , qua teſte Seneca de Clementia , tenellus optabat ita Pufio :

Velle , nefare literas ! O vano Clementia infirmitas !

Quin potius , quibuscumque in Rep. malicioſa Legum transgressione duram Principes injicant fecurim ;

Hoc tamen follicite cavendum , ne , ad explendas Paſſiones , fed ad feriendum EQUITATU Normaz ,
talia neci obtendantur timulacra , & Jutitia praetendantur involucra :

Iſto fane modo , Maleficus , facit merita detracere penas , reum homicidiū postulabit Principem ,

Qua propter Maniſtudo & Clementia , cum rigore & acerbitate , vel agnoscendo , vel ignoucendo , commisenda ,
prout Delicti gravitas efflagitat , & Detinquentis qualitas .

Quando vero Principia ſiam palam veritatem Clementiam , Siue lenitatem attrahit contemnum ,
innocentum paucitatem ſuperat , noſcentum multitudine !

At enim vero inhumanum , & tyranicum , tam multos intempaſtiva pedere Clementia ,
quos juſta paucorum pena conſervaret ſalvos & incolunes .

Proſopolepſia in primis fugienda , hoc eſt , neque divitis , neque pauperis , reficienda eft Persona ;
quia , & oculis , & cunctis clientelis , orbata pinguit , & finguit . Jutitia .

Hanc Jutitiam , obigio locorum , comitatur Clementia .

Eſt admiranda quadam ac diuina Humanitas Clementiaque vis & facultas ;
ad hominum mentes , arco Benevolente & Amoris vinculo , capiendas & stringendas .

Contumacem enim ac perfidae frontis Hominem ,
quem neque minis terreas , neque armis adigas , neque carcere compellas ,

fola Mansuetudine , Benignitate , & Clementia , in tuam rediges potestatem ac ſententiam .

Regia illi eft proprium Virtutis laudatissima Clementia .

Præclarissimos quoſque , & in ſummo poſtoſ ſatiſgo , Herois atque Principes ,

dulci quadam illecebra , ad ſui adducere , non minus amore , quam admirationem .

Hanc igitur Virtutem plebejus non facile fuſcipit animalius ;

Sed illis tantum adhaeret Mortaliū Peccatoribus ,

qui antipites Fortune Regnorumque Causis ſuis librate geſuſt ponditus ,

ſuamque , in cateros Mortales , intelligunt , ita moderandam Poteflatem ac Imperium ,

ut , quam aliorum armis comprefſerint ferociam , temeritatem ac audaciam ,

ſuam Clementia compescant iracundiam .

Quoniam , ex Ictorum & Politicorum mente , iuſtum fit Iudicis officium ,

ex praſcripto Iuri , Legumque ſententi , Cauſas decidere ſoberique dubia ;

Principi vero Juſti Munus ac officium , Rigorem ilam Iuri , iuſta temperare & iugitate ,

hinc ab iſdem maximum Principi Rigorique ornamen , flatuitur Clementia .

Hæc Principum Clementia ita devincit cives , obligatque ſubditos ,

ut Principem non fecus diligant , ac liberi Parentum , & Vaſalli Dominiū ;

pro eiusque vita , incolumitate , & ſalute , vota ad Deum Opt . & Max . faciant sincera ,

proque eodem ſua maximis objiciant Capita periculis ,

ſuumque profundere innocentem non recuſent ſanguinem .

TEMPLUM HONORIS & VIRTUTIS

Luculentissima profant in CAROLO MAGNANIMO Virtutis hujus symbola,
in quem nulla unquam crudelitatis cecidit fusio,

quem nec illa auctoritas testigio opinio.

Neque enim talis est, de quo censuit poeta:

Nec visu facilis, nec dictu affabilis ulli;
sed Humanitate, Benignitate, Mansuetudine, Juventute, & Clementia,

quosvis fibigunt devincere, obstringere & obligare homines.

MAGNO CAROLUS non cedit MAGNUS Alexander,
qui, quam tempore hyberna, frigore corripuit, ad refocillanda membra, ad sideret igni,
videturque e suis gregariis quendam militem, algere pene mortuum;

sicut mora, suo exilium de loco, militum igni admovent, iusta, frigore torpescit.

Neque cedit TITO Vespasiano, CESARI laudatissimo,

qui Humanitate Clementiaque meritus, ut discreverat Amor Delicisque hominum.

Quid multis? Nofer vincit CAROLUS Clementia recentiores & veteres Heroes,
non tantum extenos, Grecos & Latinos, sed etiam Aufriacos:

RUDOLPHUS, Alberto, Fridericus, Maximilanus, Philippus, Ferdinandus, Leopoldus, Josephus;
CAROLUS quinimo Aufriacus, non tantum Aufriator, sed & Exteros, superavit CAROLUS.

Quid igitur est CAROLI Clementia illustrius?

quid Humanitas Ejus, Benignitate, Mansuetudine, & Probitate, dignius?

COLUMNÆ VI. TEMPERANTIA.

Portum nunc ac litus occupo,

dum, plenis quasi velis, subire geflio exoptatum scopum,

Sextiam & Ultimam expendens Templo Hispanico-Austriaci Columnam, Temperantiam.

Quemadmodum omnium Virtuum Mater est Religio & Pies:

sic dulcissima earum nutrix est Princeps Temperantia;

Cujus filia carissima est pulcherrima Continencia,

qua omnen, in gressu & tardi, in viu & amita, fervat mediocritatem.

Hæ enim cardinalis nisi, mutuo invicem complexu, fibi serviant Virtutes,

omnem propulpari, necesse est, Lenitatem & Clementiam,

omnem relegari & quietatem & Jutitiam,

occucari Prudentiam, enervari Fortitudinem;

& quod valde deplorandum, omnem funditus extirpcri Pietatem.

Hinc Divus Prospex, in Vita Contemplativa in hac exumpit verba:

Temperantia facit abstinentiam, pacem, sobrium, moderatum, pudicum, tacitum, atque verecundum.

Hæc Virtus si in animo habitas, libidines frenat, adflectas temperat, otiros evitatis, fanata desideria multispicit;

omnia intra nos conflu ordinat, pravas cogitationes removet, ignes libidinis extinguit;

placida mente tranquillitate componit, eamque totam ab omni uitiorum tempestate defendit.

Quum igitur Principes sint magna quasi Mundi Lumina, & quedam clara Specula,

in que semper prospicunt cives & subdit, indigena & adventu,

seque eorum moribus reddere fatigant conformes:

ideoque Principes, studentes abstinentiam, subditorum plurimos Sobrietatis efficiunt cultores;

si vero Epicuri, Bachi, Venerique impianæ exultent Selam, & Collegium nefandum,

subditos suos secum sumi abrigit ad Tartarum;

ubi ad malas patras sunt atræ Thætra panis.

Laudabiliter prælucet CAROLUS Temperantie exemplum:

ab his à crups, usi venereo illicio, minoique vini potu,

omnemque austerius intertemperantiam, que committitur iam gressu, quam talen.

Utinam laudabilis illi Princeps & Reges insisterent exemplo,

non tantum ester virtorum, iuxta exulcerato nostræ Seculo!

Quid, queso, illas sedebit Perturbationes, qua in Regum Principiūque hærent animis,

nisi Actionum moderatrix Humanarum adsit Temperantia?

Sane, remota hac à Princeps Virtute, omnia alia sunt vacua & manca.

Propter extimam, quam amavi, Temperantiam,

tempiernam Cyrus, primus Rex Perſarum, est consequtus Gloriæ,

multique Heroes, tum Graci, tum Latini, laudem sunt nacti immortalem;

quos inter excelluerunt Epaminondas, Aegidius, Scipio, Æmilius, Cæsar, Augustus & Trajanus;

alique plures, quos fera mirabitur, & amulabitur, Posterioris.

Quantum vero incurserunt reprehensione, ob luxuriam, ingluviem, & crapulam,

Balzazar & Cambyses, Antiochus Epiphanes, & Alexander Magnus;

de quibus mira referuntur in Annalibus.

Quam male audiit apud suos, audierque apud posteros, Caligula,

qui, deflorans necatique Sororibus, & supradis omnibus, quas porcerat, Virginibus Romania,

und Cens, ducentia & quinquaginta abhinc annis Ptolemaicorum milia;
& intra uniuersitatem sexagesimae septuagies quinquecenta Coronatorum milia;
hoc est, sexaginta & septem Millions, cum dimido.

Quis non detestatur Neronem, Galbam & Domitianum,
qui nullum in luxu & lascivia servarunt numerum, pondus & monstrum?

Quis non detestatur Vitellium, Romanorum Monstrum?
qui tanta fuisse, dicitur, prodigalitate, luxuria & lascivita,
ut, nisi mature forsitan depulsi ab Imperio Romano,
commeatationibus atque debauchationibus omnes Imperii consenserent et facilius.

Quis non execratur Saranapatum atque Helogabatum,
quorum luxuriam & libidinem ipsum vitam suam inserviendum?

Temperantia, ut idiximus, constituit in vita & amicitia: uterque debet esse simplex & honestus.

Quidquid igitur, vel ad pompa, vel luxum, vel delicia attinet, superacarus, id repudiandum!
Vestimentorum, in primis modernorum, vanitas atque curiositas, magnum iudicatur levitatis argumentum:
Non sane magna laude est, magnis suum lumenis squandi sumum exornare carcerem.

Ut mittat reliqua, Vanitatis & soliditatis Honorum utriusque Sexus vanilime expolita:

Omnen excedunt lavinam discincta Eoeminarum Petrorum.

Quenam, quofo, est Natuum, aut Maritalium, praerogativa? quis splendor? quodve decus est Familiae?
varios obiecte oculis Virorum atque Juvenum, quaevis regentur, in confecta Maritorum & Parentum.

Summarum nota est lacivitatem, omnis ruboris propalatio, confutatio illecebrar, defrontata mentis testera!
Quid hoc videatur aliud, quam perticulatio secura & pelagi, virtutes & scopuli adversi?

quid aliud, quam abominabiles Scylla & Charybdes,

quaz Adolescentis & Juventutis navibus, periculis & fluctuum ignaris, certissimum attrahunt exitium?

An non, in pectora Lascivo, Mens late meretricia & opia?

An non, in auberibus discincta, discincta stimulat Coquinas?

Ubina est tot Linguis Librisque decantata, inque publicis Collegiis, laudibus ornata, Honestas Christiana?
O Filii Filiique Vanitatis! O Magistris Magistrisque Levitatis!

Nisi enim aut mentientur Fata, aut meus fallit Animus, aut rotam fulminat Fortuna,

bez Virorum Feminarumque levia felicitacula Secula vix probanda sunt futuri,

Modus ergo adhibendus est in Vestibus; nec quisquam esse debet luxuriose prodigus, nec sordide avarus;
nec meretricia contum & confutidine, nec desidia induxit levitatem.

Observanda svavis mediocritas, inter Paludatos & Togatos, i.e. inter unius Gravitudinem, alteriusque Levitatem:
Unius speciosa Gravitas alterius desidiosa Levitate temperanda.

Ast, mittis his in Vestibus abusibus, ad nostrum non revertantur CAROLUM,

qui, ut supra innatus, in Vida & Amicitia, in Gufu & Tada, tantam servat Continentiam,

Oratoribus ut profus sit difficile, insipient Ejus Laudes, verborum persequi, & adsequi, ornatu,

Hunc addo, quod de Carthagine exprimit SALLUSTIUS:

Melius est tacere, quam panca dicere.

* * * ANACEPHALÆOSIS.

Nostra gloriarunt Germania,

quod, ex Consensu Eleitorum, CAROLUM SEXTUM naclam Imperatorem Romanorum,

qui Rerum gestarum gerendarumque Magnitudine, & Gloriam Laudisque excellentia,
omnes superavit, & superbavit, Principes, Reges atque Cesares:

CÆSARES inter & Reges, Principesque omnes, seu Gemma fulgurans, nostrarer splendet Imperator.

Orbis miratur Europæus in CAROLO Virtutum omnium consensum,

Pietatem, Justitiam, Fortitudinem, Prudentiam, Clementiam, Temperantiam,

Diligere enim Pietatem, vera est Justitia; felari Justitiam, recta est Prudentia;

nullis averti molestia, Fortitudo; nullis vincit illecebra, Temperantia; nulla superari superbia, Clementia.

Omnes ita coherent invicem Virtutes, ut, qua una caruerit, omnibus careat Virtutum ornamentis;

qui vero unam coluerit Virtutem, conq[ue]stas possidat unitas & conjunctas.

Virtutes sunt absolute & perfecta Natura Humanæ excellencia:

Quanto igitur perfectæ atque absolute sunt singula Virtutes, tanto sibi sunt amicissime conjunctæ;

Disjunctæ vero, & ab invicem divulsæ, sunt minime perfectæ.

Hinc vera non est Piesas, quo pia, prudens, clemens, & temperans non est;

nec perfecta est Justitia, quo pia, fortis, prudens, & clemens non est;

nec Fortitudo integræ, cuius fundamentum non est Justitia & Clementia;

nec iusta est Clementia, quam non ornat Fortitudo & Justitia;

nec absolute est Prudentia, cui non infernit Virtutum mater, Temperantia;

nec grata Temperantia, quam non committat sojda Prudentia.

Virtus vera & perfecta, in sua tempestate, est quieta & tranquilla,

lucis in tenebris, splendet in angustiis, nec fardibus obsoletis aliena.

TEMPLUM HONORIS & VIRTUTIS

Hec Virtus est arx inexpugnabilis, annis impervius, mare innavigabile, ignis inextinguibilis,
amicu in angustiis, thesauro inextinguibilius, invictu in laboribus exercitus;

Vera Virtus est omnis, quod non fatigat; ter, quod confortat; labor, qui concilit; pharmaca, quod sanat.
Divina hac & coelestis Virtus nullis crevit laudibus, nec ullis perit adulationibus.

Cæsar Invictissimus, CAROLUS SEXTUS AUSTRIACUS, vigore Animi acertrimus,

Cogitationem magnitudine, actionemque celeritate, Alexandre & Cæsari similissimus,
par & equalis CAROLO MAGNO, nisi MAGNO MAJOR est futurus,

Virtutibus cunctis, & Sagis, Togaque Dabit, eminensissimus,
nihil in vita, nisi laudandum, aut fecit, aut sentit; inque posterum & faciet, & sentiet.

Neque quisquam, CAROLO, oitis Negotia, Negotiisque oitis, CÆSARE, elegansius dispuxit;
tempore inter Arma, & Studia veritas, Corpus periculis, Animano disciplinis exercuit.

In Annibus Belli Tarcentini, Pyrrhus, Epitorum Rex clarissimus, huc gestavit verba, aureo annulo insculpsit:
Hominis, vitiis ohmoxio, deus pena, vita privatio; prefatis Virtute Viro, parvum premium, totum Orbis Dominum.

In cuius Regus & Provinciis, SOL, & Tempus, & Nunquam, oritur, & occidit.
IMPERATOR est factus ROMANORUM.

Nullius sane, nisi Divini, hominis est, S.R. Imperii Esto divina & fatalia suscipere,
hoc est,

In ardore humanarum Rerum Egestio, Terram omnes, & Fluminas, & Maria deficere,
oculis menteque collustrare, ubi certa sit serenitas, ubi dubia tempesta;

de ut cogitare Urbibus, Nationibus, Regni, Provinciis;

nolles omnes discere, perpeti foliundine, pro omnibus transfere Mortalium salute;

nec non memorables exsequi Negotiorum illustrium eventus,

quibus fatalia publicarum Momenta Rorum, tanquam in cardine, volvuntur, dubiorum;

nece minus meditari Bella & Trophaea, quam Pax & Civilis Habitus exstruxerunt Monumenta;

Munimenta denique farta recta habere Castrorum; Urbium, Regnum, & Provinciarum;

Pacemque, Triumphis innumeris Victorisque partam Romano restituere Imperio.

Hoc fuit excellens Louis Glorieux Caroline Ornatissima!

Præclaræ Majestatis Cæsarea & Regie Insignia!

* * *

PROSPHONESIS HISPANICO-AUSTRIACA.

Agedum, GERMANIA fauissima!

Imperatore Regemque habes, CAROLUM, Hispanico-Austriacum,
Cujus Clementiam & Gratiam fidi diligunt suscipiuntque Subditi,

Cujus Fortitudinem, animique Magnitudinem omnes Ejus reformidant inimici;

Cujus immortale, Cedroque dignissimum SYMBOLUM: Vigilare & pugnare, pro Salute Patriae.

Vero quidem Orbis orbus erat Sole, tenebris quasi Cimmerii immersus,

quoniam amitteret GERMANIA Regem Invictissimum,

Imperium lugeret Imperatore Auguſtissimum,

Europa Heroem deploraret Invictissimum.

JOSEPHUM PRIMUM
PIUM, JUSTUM, FORTEM, FELICEM,

PATRIÆ PATREM,

VICTOREM & TRIUMPHATOREM GLORIOSISSIMUM,

in floridissimo Etatis Sua flore florentissimæ,

quippe, alterum quasi ALEXANDRUM MAGNUM, XXXII. Annos natum,

sanc̄tissime, uti vita, ita fato, functum & defunctum;

Eheu! Rex & Imperator Populorum, succubuit moebo & adfatu papularum,

parentibus PARENTI parentibus!

Hoc in tanto Funere, infelicissima GERMANIA deferserat, & expirasset, luctuosa,

nisi spiraret, & speraret, in AUSTRIA, Heroum feracissima.

Spes: Saluque Publica in CAROLO est posita Magnanimo,

uncto Regis Sangvine, Diyo Fratri pietate juncto,

qui audit Amor Populorum, Defidetur Regorum, Delicium florum Sulcitiorum.

Cujus Conyux, IMPERATRIX, REGINA, Heroina Luneburgica,
nova quasi splendidaque LUNA, Orbem illustrat Europæum.

Nunc, felicissima in Conjunctione SOLIS & LUNÆ, in Solo, & Solo, nil nisi Salus!

Si, ex Spagyrorum mente, in Solo & Solo sunt omnia in Chymicis Mysteria;

quidam in Solo & Solo CAROLO fit Salus & Victoria?

Salus & Victoria fit JOVI Seruatori, MARTI Patri, HERCULI Veteri,
APOLLINI Augusto, MERCURIO Pacifico, JANO Perenni!

Sa-

HISPANICO-AUSTRIACUM.

19

*Salus & Victoria JUNONI sit Regine, MINERVA Angustie, VENERI Felici,
ISIDI Salutari, VESTÆ Pie, MAJÆ Floride, DIANA Pudica, Opimaque SPEI!*

Adplaudite, GERMANI felicissimi!

CAROLO, *Invidia Vistoriæ, Höfisiam Triumphantori, CAROLO,*

Salutis Procuratori, CAROLO; CAROLO, Propugnatori Libertatis!

*Eterna Memoria, & Laudis pariter, Trophaeum, immortali Fame Glorieque Monumentum
erigite, GERMANI! & concinnitate:*

**VIVAT REX CAROLUS, PATRIÆ LUX MAXIMA NOSTRÆ!
TUAM MAJESTATEM, Serenisime, Potentissime, Invictissimeque IMPERATOR!**

TUAM, inquam, MAJESTATEM, quam

JOSEPHO FRATRI, IMPERATORI & REGI AUGUSTISSIMO,

Supremus Coeli Terraque Monarcha Dignissimum definitavit Successorem,

Celeste Divinumque Numen Dotibus ornat, coronetque Celsibus;

Annos eriam TUÆ MAJESTATI largiatur Nostros;

omnigenam quoque concedat, tum Corporis, tum Animi, Salutem!

O Eterne DEUS! Celi Terraque Monarcha!

Qui Res humanas Divino Numinis torque,

In Cuius Dextra sunt Splendida Scætra Regentum,

Per varios Catus, per milia Pericula, Clemens

Servasti CAROLUM, duxisti ad Culmen Honoris.

Hunc, quo nec melior poterit, nec major, haberi,

Tu nobis salvum, DEUS Optime, Maxime! serva,

Corporis atque Animi conserva, quæso, Vigorem!

Da Regimen felix; Cross, Pietatis amantes;

Aulam frugalem; salvam cum Conjuge Prolem;

Ut videat Felix Patriaque Domusque Salutem!

CAROLINA RELIGIO & PIETAS magis in Animo fervescat!

CAROLINA JUSTITIA intimas Medullas svaviter inflammet!

CAROLINA FORTITUDO Mente Augustam magis roboret!

CAROLINA PRUDENTIA Pectus Magnitudinem peranimet!

CAROLINA CLEMENTIA Aulas, Prætoria, & Curias illustreret!

CAROLINA TEMPERANTIA ad emulacionem quosvis exciteret!

&, ut compendio omnia completares.

CAROLINA VIRTUS semper, & ubique, Illigris efflorefcat!

Virum vero Carolinam Carolina comitetur Felicitas & Gloria!

* * * CHORUS

Musarum & Nympharum,

In Parnasso (aut, si malis, Olympos) Irenacensi, olim Thuringo Monte, incuto ac deriso; nunc vero, ex Communione Serenissimi, Postelloris sumitus, cuiusdam atque frequentissimo, Gepellano dicto; mirabilis Cryptaram (feu, ut Barbari dicunt, Grottaram) Porticuumque varietate, varioque Vinctorum Arborerorumque genere ac ordine, ut & Prope fatus jacundissimi felicitate, nec non Officiorum Afronominis celebitate, arcu pre primis Afronominis, apud exterios memorabili.

N.B. Hc. Musæ & Nymphæ, aliisque, hoc in Scripto occurrentium Diorno Dearumque Nomina, non Seniæ Ebnica, sed Christianæ, hæc sunt intelligenda.

I. CLIO.

*Tella qui magnæpia Civitatis
Pompe subiñ Regia;
Et nova, Turbi illi congregati,
Vetus fuiti Gloria.
Rexes, O pector! plene nos ruer,
Et strage vires hostium!
Ut Tibi Laudes monumenta vera
Eructet os clamantium.*

II. EUTERPE.

*Ite rectio tramite!
CAROLQæ plaffite!
Atque voce juncti,
Nunc sonate cuncti;
Imperator legitur,
Rexque nobis redditur;
Jubilate, Gentes!
Dulce concinente.*

E 2

III.

III. THALIA.

Supremus Heros legitur,
Suisque, Jo! diligatur,
Qui visit Aulica pia,
In Urbis hujus Curia.
O Gens! quid agis? an lapsis?
Minuque, quam faxum, sapis?
Cur, que caduca diligis,
Heros tantum negligis?

V. TERPSICHORE.

En! Dies adest amoena,
Jubili Plaususque plena,
Natura ton Miracula,
Digna Laudibus pisi.
Lux amoena, Lux nitoris,
Concelebretur canoris
Cantibus solenniter.
Personemus dulciter!

VII. ERATO.

Res stupenda! Major Arte,
Major Afris, atque Meritis,
Prodi CÆSAR CAROLUS,
Princeps, Jo! Aufriacus.
Hoc Tibi cantata Soli,
Sume, quæ, favore Poli,
Probus tradit animus,
CARL! Regnorum Dominus.

IX. CALLIOPE.

Festa Lux, Lux fausti splendor Coronarum,
Lumen sumat de Lumine:
Clarus, en! Lucem Chorū, Jo! hanc Musarum
Lato celebrat Carmine.
Federati, glorioſo more, Gazis
Juvant, fimpido Federe.
Fac, Tibi possum Monuments Pacis
Condigna dulcis edere!

XI. ASTRAEA.

Nunc, nunc stupescant Secula,
Jo! CAROLI Solennia!
Cantate Lux Aufizii,
Et ferite Dona frenui!
Innotuit Aufriacus,
Hac Die, Cesar Maximus;
Lætare, tota CHRISTIAS!
Gratesque psalle debitas!

CORONIS * POLITICO-ECCLESIASTICA.

Tria complectens Chronoticha, Cabalisticu Conto-Cubico-Polylectic-Propriofica, ex quibus tria restituuntur sunt Alaria, Augusto hisce Templo Hispanico-Aufriaco perquam necessaria, propter Pagina angustiam; simplici falsoem facie expressa.
PRIMUM tradi Aram Hispanico-Aufriacum, quo futurum CAROLI SEXTI indigent Fortunam. Numeri Romani descubunt Annum jam instantem 1712. Radix Cubica quadrat in voce FLOS, Ha Cubus transmutari potest in Corum Cabalisticum, cuius Epistola est FORTUNA.

Florida felices fastos fert rama. v. Vt Vros.

SECUNDUM Chronotichon Cabalisticu Conto-Cubico-Polylectic-Proprioficam exhibet Aram Thesophae-Philadelphianam, in memoriam Ecclesie Philadelphianam, quo est, & dicitur, Pacifica; Eta. LXV, v. 35. Cojus Numerus 1735, ex Fonte Apocalypsicis, Theologis relinquimus erendum. Radix Cubica latet in voce PAX. Baja Conice et LAURIS.

AVREA. xix. MVndo. LaVrea. pax. CARolo.

TERTIUM Chronotichon Cabalisticu Conto-Cubico-Polylectic-Proprioficam proponit Aram Ecclesiastis, DEO & Mijsterio Ecclesie dicatam. Hoc complectitur Aram Christianam Anni ad hunc currentis 1712. Idque, (ut & dico superius) more solito, legi & variari potest, juxta Numeros, quem continet Chronotichon. Radix Cubica est LAUS. Baja Conice ECCLESIA

LaVs. Eterna. DEO. LaVrea. Mitra. CHORO.

Portum num ac litus occupamus, Finemque & Coronidem imponimus Augusto Templo Honoris & Virtutis Hispanico-Aufriaco, additis quinque Litteris Prosternendis, factam Circum exhibemus, quae non admittunt Variations atque Explications, quod Ecclesia habet annos CAROLUS SEXTU s; Imperator Romanus Augustissimus; Victor & Triumphantior Gloriissima.

* F. *

I. N. I.

* S. *

ULB Halle
004 527 771

3

TA → 06
nur 11, 27, 28 verknüpft

VO 18
VIDT

TEMPLUM HONORIS
ET VIRTUTIS
HISPANICO-AUSTRIACUM,
PIETATIS, JUSTITIAE, FORTITUDINIS, PRUDENTIAE, CLEMENTIAE, TEMPERANTIAE,
SEX COLUMNIS
ILLUSTRISSIMUM;
Serenissimo, Potentissimo, Invictissimo
PRINCIPI ac DÓMINO,
D O M I N O
CAROLOSEXTO

*Flecto Romanorum Imperatori S
REGI Germaniæ, Castiliæ, Arragoni
Neapolis, Utriusque Siciliæ,*

Hungariae, Bohemiae, Dalmatiae, Croatiæ,
Granada, Toleti, Valentia, Gallicia, Majæ,
Sardiniae, Cordubæ, Corsicæ, Murcia, Gienniæ, Algar-
Insularum Canariæ, Indiarum, Terra Firmæ, M.
A R C H I D U C I A U S T R I
DUCI Burgundiae, Lotharingiae, Brabantiae, Stiriae, Ca-
lumburgi, Geldriæ, Wurtembergæ, Calabriæ, Superi-
PRINCIPI Svevia, Cataloniae, Asturie, T
L A N D G L A V I O A L S A T
MARCHIONI Burgaviae, Moraviae, Superioris &
Principali Dignitate COMITI Habsburgi, Flandriæ, Tyrolis
PALATINO Hanigoviae, Pfiridiae, Kuburgi, Namurci,
DYNASTÆ Vinidorum Marchia, Portunavia, Bistajæ, N
P I O , J U S T O , F O R T I , F
V I C T O R I & T R I U M P H A T O R I G L
P A T R I P A T R I A E C L E M E N

Quam juxta Tenorem AUREÆ BULLÆ, à Ca
à Celsissimo Potentissimoque Co

Cæsar eligeretur
Die XII. Octobr. M DCC XI. ibique Die XXIII. I.
quo illustriorem, in Orbe Romano, & ANNUM, & DIEM
CORONA Imperiali inaugureretur solennis

*Jubiliorum & subtiliorum exstructum, conseruatumque, Eloquentie
Epigraphicae, Metricae, Heroicæ, Elegiacæ, Jambicæ, Trochaicæ, Anapæticæ, Phalacæ, Epigrammaticæ
Anagogicæ, Polylogicæ, Chronologicæ, Acronomofisticæ, Polypotry, Palindromæ, Stereometricæ, Cubi
Trigonometricæ, Pyramidicæ, Opticæ, Prostheticæ, Prosphoneticæ, Onomatopæia, Emblematicæ,
adhibitis pasim Observatiōnibus Historicis, Mathematicis, Ethicis, Politicis,
additâ quoque Anacephalos, Prosphonēsi, Choro Musariorum & Nympharum
CELSISSIMO POTENTISSIMOQUE COLI*

Votoque devoto PROSPERIMA FAUSTISSIMAque devi-
Se, Studia que sua Mariana, in Laudem Imperii Romani, & Saluem
A N D R E A M

ANDREAS GOEPE
ISENACO - THURING
Theol. & Jur. Cand. Med. Doct. & Poët. L

Hispanie reX CARL, CÆSAR, VICtorqVe
IMperII eXCellIt LaVrea, oVatisqVe Vige

FRANC OFURTI ad Menum, IMPENSIS AUTORIS. An

